IZVEDBENI PLAN NASTAVE ZA PREDMET RURALNA SOCIOLOGIJA U AKADEMSKOJ 2026/2027. GODINI

Univerzitet u Sarajevu – Poljoprivredno-prehrambeni fakultet

Studijski program/odsjek: Ekonomika poljoprivrede i prehrambene industrije – Ekonomika agroindustrije

Predmet: Ruralna sociologija

Odgovorni nastavnik: prof. dr. Abdel Alibegović

Akademska godina: 2026/2027.

Ciklus, semestar, broj nastavnih sati i ECTS krediti: Prema važećem nastavnom planu i programu.

1. Ciljevi predmeta

Cilj predmeta Ruralna sociologija jeste upoznavanje studenata s osnovnim sociološkim teorijama, pojmovima i pristupima u proučavanju ruralnog društva, njegovih društvenih struktura, odnosa, institucija i procesa transformacije. Posebna pažnja posvećuje se razumijevanju odnosa ruralnog i urbanog društva, društvenih promjena u seoskim zajednicama, migracijskih procesa, depopulacije, modernizacije poljoprivrede, transformacije porodičnih poljoprivrednih gazdinstava te društvenih aspekata održivog ruralnog razvoja. Predmet ima za cilj razvijanje sposobnosti kritičkog promišljanja o položaju ruralnih zajednica u savremenom bosanskohercegovačkom društvu, uz povezivanje sociooloških znanja s ekonomskim, demografskim, kulturnim i ekološkim izazovima poljoprivrede i agroindustrije.

2. Nastavne aktivnosti

A) Obavezne nastavne aktivnosti

Nastava se izvodi kroz predavanja, tematske diskusije i analizu sociooloških problema ruralnog društva, u skladu sa silabusom predmeta i rasporedom nastave. Predavanja obuhvataju teorijske i empirijske aspekte ruralne sociologije, uz poseban osvrt na bosanskohercegovačko društvo.

B) Samostalne i konsultativne aktivnosti studenata

Studenti će realizirati sljedeće aktivnosti:

- Izrada dva eseja s kritičkim osvrtom na odabrane društvene probleme.
- Izrada seminarskog rada na osnovu odabranog poglavlja iz obavezne literature.
- Usmena prezentacija seminarskog rada.
- Učešće u diskusijama i drugim nastavnim aktivnostima.
- Konsultacije sa predmetnim nastavnikom.

Predmet ne uključuje laboratorijske vježbe.

3. Ishodi učenja

Znanja

Studenti će nakon uspješno završenog predmeta moći objasniti osnovne pojmove i teorijske pristupe ruralne sociologije, razlikovati karakteristike ruralnih i urbanih zajednica te razumjeti historijske i savremene procese transformacije ruralnog društva.

Vještine

Studenti će biti osposobljeni da identificiraju društvene probleme ruralnih zajednica, analiziraju njihove uzroke i posljedice, koriste relevantnu sociološku literaturu te oblikuju argumentiran kritički osvrt kroz pisane radove i usmene prezentacije.

Kompetencije

Studenti će razviti sposobnost povezivanja društvenih, ekonomskih, demografskih i ekoloških procesa u ruralnim područjima, kritičkog vrednovanja razvojnih politika i prepoznavanja značaja društvenih faktora za održivi razvoj poljoprivrede, agroindustrije i ruralnih zajednica.

4. Metode izvođenja nastave

Nastava se realizira primjenom sljedećih metoda:

- Usmena predavanja uz PowerPoint prezentacije.
- Interaktivne diskusije i problemski orijentirana nastava.
- Analiza relevantnih sociooloških tekstova i odabranih primjera iz ruralnih zajednica.
- Samostalni pisani radovi i seminarske prezentacije.
- Individualne i grupne konsultacije.

5. Metode provjere znanja i sistem bodovanja

Oblik provjere znanja	**Maksimalni broj bodova**
Parcijalni ispit	20
Seminarski rad	10
Prezentacija seminarskog rada	5
Esej 1	5

Esej 2	5
Aktivnost na nastavi	5
Prisustvo na nastavi	5
Finalni ispit	45
Ukupno	100

6. Pojašnjenje kriterija provjere znanja

Parcijalni ispit (20 bodova): Provjera poznavanja i razumijevanja teorijskih pojmova, nastavnih sadržaja i društvenih procesa obrađenih u prvom dijelu nastave.

Seminarski rad i prezentacija (15 bodova): Student bira temu iz udžbenika ili nastavnih materijala. Seminarski rad treba sadržavati približno 10 stranica, uz jasno strukturirane cjeline, pravilno korištenje literature i poštivanje akademskih standarda. Pisani rad vrednuje se s maksimalno 10 bodova, a prezentacija s maksimalno 5 bodova.

Esej 1 i Esej 2 (ukupno 10 bodova): Studenti biraju po jednu od ponuđenih tema i izrađuju eseje obima 1–3 stranice. Eseji trebaju sadržavati vlastitu analizu, argumentaciju i kritički osvrt, uz razmatranje uzroka i posljedica odabranog problema.

Aktivnost i prisustvo (ukupno 10 bodova): Vrednuje se aktivno učešće u nastavnom procesu, doprinos diskusijama, izvršavanje nastavnih obaveza i prisustvo na nastavi.

Finalni ispit (45 bodova): Završna provjera znanja obuhvata nastavne sadržaje u skladu sa silabusom i pravilima provjere znanja Fakulteta.

Konačna ocjena formira se na osnovu ukupnog broja ostvarenih bodova, prema važećoj skali ocjenjivanja Univerziteta u Sarajevu.

7. Literatura

Obavezna literatura

1. Musabegović, N. (1997). Ruralno-urbani antagonizmi i moderni svijet. Sarajevo: FEB. (Odabrana poglavlja).
2. Hodžić, A. (2006). Selo kao izbor? Zagreb: Institut za društvena istraživanja.
3. Šuvar, S. (1988). Sociologija sela I i II. Zagreb: Školska knjiga. (Odabrana poglavlja).
4. Kostić, C. (1975). Sociologija sela. Beograd: Izdavačko-informativni centar studenata. (Odabrana poglavlja).
5. PowerPoint prezentacije i nastavni materijali predmetnog nastavnika.